

Sygn. akt III KRS 1/14

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 8 października 2013 r.

w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B., ogłoszonym w Monitorze Polskim
z 2011 r. Nr 114, poz. 1154,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 lutego 2014 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę w części dotyczącej
nieprzedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
kandydatury J. M. K. z wnioskiem o powołanie do pełnienia
urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B.
i w tym zakresie przekazuje sprawę Krajowej Radzie
Sądownictwa do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr [...] z dnia 8 października 2013 r. postanowiła nie przedstawiać Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B. kandydatur asystenta sędziego J. M. K. i adwokata A. J. P..

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w B., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r. Nr 114, poz. 1154, zgłosiło się trzydziestu pięciu kandydatów. Podczas posiedzenia w dniu 11 stycznia 2013 r. Krajowa Rada Sądownictwa, po rozważeniu całokształtu okoliczności, postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sąd Rejonowego w B. kandydaturę A. J. P., dając temu wyraz w uchwale Nr [...]. Od powyższej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wniósł odwołanie J. M. K.. Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r., sygn. akt III KRS 200/13, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżoną uchwałę w części odnoszącej się do A. J. P. i J. M. K. i w tym zakresie przekazał sprawę Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy podniósł, że wobec braku rzeczowego uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w kwestii lepszych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego zwycięzcy konkursu, nie jest możliwa ocena, czy Rada dokonała wszechstronnego rozważenia sprawy. W ocenie Sądu Najwyższego, adwokat wykonujący zawód przez co najmniej sześć lat nie korzysta z domniemania wyższych kwalifikacji w porównaniu z asystentem sędziego. Wątpliwość ta zostaje pogłębiona przez pominięcie w uzasadnieniu uchwały KRS wymiernego kryterium - wyników głosowania Kolegium oraz Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w P., które to wyniki są zdecydowanie korzystniejsze dla skarżącego. Konieczne zatem jest wzięcie przez Radę pod uwagę i wskazanie kryteriów wyboru, w tym zwłaszcza wymienionych w art. 35 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Sąd Najwyższy podkreślił, że nie można uznać sprawy za wszechstronnie rozważoną, jeżeli z uzasadnienia uchwały nie wynika jednoznacznie, dlaczego dokonano wyboru kandydata, który nie legitymuje się wymiernymi - lepszymi kwalifikacjami czy poparciem kolegium

i zgromadzenia ogólnego sędziów danego sądu. Dlatego też wątpliwości podniesione przez skarżącego w odwołaniu trzeba uznać za zasadne. W piśmie z dnia 14 sierpnia 2013 r. wniesionym do Krajowej Rady Sądownictwa A. P. ustosunkował się do zarzutów zawartych w odwołaniu J. K. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa oraz do uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego uchylającego tę uchwałę. Pismem z dnia 30 sierpnia 2013 r. J. K. wniósł replikę wobec stanowiska A. P..

W wykonaniu wyroku Sądu Najwyższego, Krajowa Rada Sądownictwa ponownie rozpoczęła postępowanie nominacyjne na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w B., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r. Nr 114, poz. 1154, w stosunku do kandydatur asystenta sędziego J. M. K. i adwokata A. J. P.. Podczas posiedzenia w dniu 9 września 2013 r. Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, po dokonaniu wszechstronnej analizy materiałów zgromadzonych w sprawie, powziął wątpliwości co do odpowiednich kwalifikacji obydwu kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w B.. Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa ustalił, na podstawie informacji uzyskanych w Sądzie Apelacyjnym w [...], że adwokat A. P. z pierwszego egzaminu sędziowskiego, który zdawał w Sądzie Apelacyjnym w [...], otrzymał ocenę niedostateczną, co nie zostało ujawnione w czasie pierwszego postępowania nominacyjnego. Ponadto Zespół stwierdził, że treść odwołania do Sądu Najwyższego i sposób argumentowania J. K., a także replika w stosunku do pisma A. P., mogą świadczyć o braku niezbędnej dojrzałości kandydata do wykonywania zawodu sędziego. Zespół powziął wątpliwości, czy obaj kandydaci powinni uczestniczyć w obecnej procedurze konkursowej na urząd sędziego. W związku z powyższym Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przyjął jednogłośnie stanowisko o nierekomendowaniu Radzie żadnej z kandydatur (4 głosy „za”) na wolne stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w B., postulując jednocześnie powtórzenie w całości postępowania nominacyjnego, co pozwoli zgłosić się na wolne stanowisko innym kandydatom.

Podczas posiedzenia w dniu 8 października 2013 r. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że w obecnej procedurze nominacyjnej nie przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej osoby z wnioskiem o powołanie

do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B.. Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, ogólne oceny kwalifikacji asystenta sędziego J. M. K. i adwokata A. J. P., jakkolwiek dobre, nie są wyróżniające. Dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga zaś, aby powołaniem na urząd sędziego premiować osoby, które nie tylko spełniają podstawowe warunki i wymogi formalne, ale wyróżniają się na tle innych kandydatów. W tym kontekście należało ocenić obydwie obecne kandydatury.

J. M. K. w 2004 r. ukończył wyższe studia prawnicze, uzyskując tytuł magistra prawa z ogólną oceną bardzo dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej, we wrześniu 2008 r. złożył egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. W okresie od lipca 2003 r. do lipca 2006 r. pracował w Departamencie Prawnym Banku [...] S.A. w W., w Departamencie Prawnym i Likwidacji Szkód [...] Towarzystwa Ubezpieczeń [...] S.A. w W. i na stanowisku specjalisty ds. organizacyjnych w E. S.A. w W.. W okresie od 14 marca 2007 r. do 23 września 2007 r. był zatrudniony w Sądzie Rejonowym w R. w II Wydziale Karnym, na stanowisku referenta stażysty p.o. asystenta sędziego. W okresie od 6 listopada 2008 r. do 24 maja 2009 r. był zatrudniony na stanowisku asystenta sędziego w V Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w P.. Z dniem 25 maja 2009 r. objął stanowisko asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w R., gdzie pracuje do chwili obecnej. Pracował kolejno w: Wydziale Grodzkim, Wydziale Cywilnym, Wydziale Ksiąg Wieczystych i Wydziale Karnym. Ocenę pracy i kwalifikacji kandydata sporządził sędzia Sądu Okręgowego w P. - T. W. - wizytator ds. wykonywania orzeczeń karnych. Opiniujący stwierdził, że J. M. K. jest dobrym kandydatem na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Posiada dobrą znajomość prawa materialnego i procesowego w różnych dziedzinach prawa, projekty jego orzeczeń są prawidłowo zredagowane. Rzeczowa argumentacja prezentowana w uzasadnieniach, z trafnie przywołanymi orzeczeniami, umiejętnie wsparta poglądami doktryny świadczy, w ocenie sędziego wizytatora, o opanowaniu przez kandydata warsztatu pracy sędziowskiej. Kolegium Sądu Okręgowego w P. na posiedzeniu w dniu 9 maja 2012 r. zaopiniowało kandydaturę J. M. K. 3 głosami „za”, 1 głosem „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”. Podczas głosowania Zgromadzenia Ogólnego

Sędziów Sądu Okręgowego w P. w dniu 11 maja 2012 r. kandydat uzyskał: 20 głosów „za”, 6 głosów „przeciw”, 11 głosów „wstrzymujących się”. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa, J. M. K. posiada wymagane doświadczenie zawodowe. Jednakże jego praca i kwalifikacje, jakkolwiek pozytywne, zostały ocenione przez sędziego wizytatora zaledwie jako dobre. Ponadto Rada powzięła wątpliwości co do niezbędnej dojrzałości kandydata do wykonywania zawodu sędziego, a środowisko sędziowskie nie udzieliło jego kandydaturze jednoznacznie wysokiego poparcia. Z doświadczeń Krajowej Rady Sądownictwa wynika zaś, że asystenci sędziów, zwłaszcza asystenci sędziów sądu okręgowego, otrzymują stosunkowo najwyższe poparcie podczas głosowań na zgromadzeniu ogólnym sędziów.

A. J. P. w 1998 r. ukończył wyższe studia prawnicze, uzyskując tytuł magistra prawa z oceną dobrą. Po odbyciu aplikacji sądowej, w październiku 2003 r., złożył egzamin sędziowski (poprawkowy), uzyskując ocenę dostateczną. Od 1 września 2005 r. do 31 lipca 2006 r. był zatrudniony w [...] „M.” Spółce z o.o. w S. na stanowisku referenta ds. prawnych. Uchwałą Okręgowej Rady Adwokackiej w [...] z 28 marca 2006 r. został wpisany na listę adwokatów Izby Adwokackiej w [...]. Z dniem 1 sierpnia 2006 r. rozpoczął wykonywanie zawodu adwokata w indywidualnej Kancelarii Adwokackiej w Z., a od 16 października 2006 r. swoją siedzibę przeniósł do Kancelarii Adwokackiej w W.. Ocenę pracy i kwalifikacji kandydata sporządził SSO W. R. — wizytator ds. komorniczych i egzekucyjnych. W jego ocenie, pisma procesowe sporządzone przez A. J. P. zostały właściwie zredagowane pod względem merytorycznym i formalnym. Spełniają one wymogi określone przepisami procedury cywilnej i karnej. Pisma zawierają argumentację prawną i faktyczną, powołują odpowiednie poglądy doktryny, a przede wszystkim orzecznictwo Sądu Najwyższego. Świadczą one o dobrej znajomości przepisów prawa procesowego i materialnego - zarówno cywilnego, jak i karnego, oraz ich wykładni, a także o dużym nakładzie pracy i sumiennym podejściu opiniowanego do wykonywania czynności pełnomocnika i obrońcy. Mając to na uwadze, sędzia wizytator stwierdził, że A. J. P. ma dobre przygotowanie do wykonywania zawodu sędziego, co pozwala pozytywnie ocenić jego kandydaturę na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego. Podczas posiedzenia

Kolegium Sądu Okręgowego w P. w dniu 9 maja 2012 r. na A. J. P. oddano 4 głosy „przeciw”, przy braku głosów „za” i „wstrzymujących się”, a na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w P. w dniu 11 maja 2012 r. na kandydata oddano: 1 głos „za”, 19 głosów „przeciw” i 16 głosów „wstrzymujących się”. W opinii Krajowej Rady Sądownictwa, A. J. P. posiada wymagane doświadczenie zawodowe. Doświadczenie zawodowe adwokata, prowadzącego samodzielnie sprawy przed różnymi sądami i ponoszącego pełną odpowiedzialność zawodową za podejmowane działania, jest niewątpliwie bardziej doniosłe od doświadczenia asystenta sędziego, który pracuje zawsze pod kierunkiem sędziego. Jednakże, chociaż jego praca i kwalifikacje zostały ocenione przez sędziego wizytatora jako dobre, środowisko sędziowskie nie udzieliło tej kandydaturze poparcia, co może przemawiać za nieprzedstawieniem jej z wnioskiem o powołanie. Ponadto z informacji uzyskanych w Sądzie Apelacyjnym w [...] wynika, że A. J. P. z pierwszego egzaminu sędziowskiego otrzymał ocenę niedostateczną, dopiero egzamin poprawkowy zdał z oceną dostateczną.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności, uwzględniając dotychczasowy dorobek zawodowy kandydatów, staż ich pracy, posiadane przez nich doświadczenie zawodowe, opinie służbowe i wizytacyjne na temat ich kwalifikacji, a także wyniki głosowania podczas posiedzenia Kolegium Sądu i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów, Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że w procedurze nominacyjnej na obecnym jej etapie nie wyłonił się kandydat, który dawałby w najwyższym stopniu gwarancję odpowiedniego zaspokojenia potrzeb orzeczniczych Sądu Rejonowego w B.. Rada ostatecznie stwierdziła, że J. M. K. i A. J. P. i nie spełniają w najwyższym stopniu ustawowych kryteriów powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego. Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 8 października 2013 r. na kandydaturę: J. M. K. nie oddano głosów „za”, oddano 12 głosów „przeciw”, przy 3 głosach „wstrzymujących się”, zaś na A. J. P. nie oddano głosów „za”, oddano 3 głosy „przeciw”, przy 12 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego obaj kandydaci nie uzyskali wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Od powyższej uchwały odwołanie złożył J. K., zaskarżając uchwałę w części, tj. w zakresie rozstrzygnięcia odnośnie jego osoby. Uchwale zarzucono naruszenie prawa przez niewłaściwe zastosowanie art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez: 1/ sprzeczną z prawem, dowolną oraz sprzeczną ze zgromadzonym materiałem ocenę kandydatury skarżącego na stanowisko sędziego; 2/ dokonanie oceny kandydatury skarżącego bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszelkich okoliczności sprawy na podstawie udostępnionej dokumentacji; 3/ dokonanie oceny z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji skarżącego; 4/ naruszenie godności skarżącego w postaci przypisania mu „braku niezbędnej dojrzałości do wykonywania zawodu sędziego”; 5/ wyrażenie poglądu na sprawę przed wszczęciem ewentualnego ponownego postępowania kwalifikacyjnego na to samo stanowisko sędziowskie. Odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w części dotyczącej rozstrzygnięcia co do jego osoby oraz przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania wskazano, iż uchwała podjęta została z naruszeniem art. 30 Konstytucji RP, przez naruszenie godności osobistej skarżącego w postaci przypisania mu „braku niezbędnej dojrzałości do wykonywania zawodu sędziego”, a także z naruszeniem art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, zgodnie z którym w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone.

Z niewiadomych skarżącemu względów, Krajowa Rada Sądownictwa na stronie 4 uzasadnienia zaskarżonej uchwały podkreśliła, iż „sędzia Sądu Okręgowego w P. - T. W. - wizytator ds. wykonywania orzeczeń karnych (...) stwierdził, że Pan asystent sędziego J. M. K. jest dobrym kandydatem na stanowisko sędziego sądu rejonowego”. Przytoczenie takiego sformułowania jest przeinaczeniem faktów, ponieważ skarżący legitymuje się dwiema bardzo dobrymi ocenami kwalifikacji i przydatności na stanowisko sędziego sądu rejonowego, wystawionymi przez tegoż sędziego wizytatora. Pominięcie tych

dwóch ocen kwalifikacji przez Krajową Radę Sądownictwa oraz określenie skarżącego jako kandydata jedynie „dobrego” w opinii sędziego wizytatora, świadczy o dowolnej i sprzecznej ze zgromadzonym materiałem ocenie kandydatury odwołującego się. Ponadto Krajowa Rada Sądownictwa nie uzasadniła w jakikolwiek sposób, w czym ma się przejawiać „brak niezbędnej dojrzałości” do wykonywania zawodu sędziego, uniemożliwiając skarżącemu merytoryczne ustosunkowanie się do tego sformułowania, a które jest całkowicie gołosłowne i wręcz obraźliwe dla kandydata. Używając wobec skarżącego dopiero w dziewiątym chronologicznie postępowaniu kwalifikacyjnym na urząd sędziego argumentu o rzekomym braku niezbędnej dojrzałości, Krajowa Rada Sądownictwa jako konstytucyjny organ nie poszanowała godności odwołującego się, co jest jej obowiązkiem wynikającym z treści normy zawartej w art. 30 Konstytucji RP.

W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały występuje szereg wewnętrznych sprzeczności, które niewątpliwie mają wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, albowiem są wynikiem stawiania skarżącemu wymagań zaostrzonych i innych wobec tych, jakie przyjęto podczas pierwszego rozpoznania sprawy, zakończonej uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa nr [...], uchylonej wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013 r. sygn. akt III KRS 200/13. Rada mając do wyboru skarżącego, czyli kandydata bardzo dobrego według oceny sędziego wizytatora i legitymującego się wysokim poparciem środowiska sędziowskiego, a także drugiego z uczestników postępowania – A. J. P., czyli kandydata dobrego według oceny sędziego wizytatora i legitymującego się brakiem poparcia środowiska sędziowskiego, powinna dokonać wyboru spośród tych kandydatów zgodnie z zadaniem postawionym sobie na stronie 4 uzasadnienia zaskarżonej uchwały, czyli wyboru najlepszego spośród bardzo dobrych i dobrych kandydatów.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jej oddalenie. Zauważył, że Rada w zaskarżonej uchwale wskazała, wbrew twierdzeniom odwołującego się, powody nieprzedstawienia skarżącego do nominacji sędziowskiej. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że Rada dokonała oceny wniosku skarżącego z zastosowaniem właściwych kryteriów, przedstawiła wszystkie niezbędne dane charakteryzujące kontrkandydata adwokata A. J. P., którego również postanowiono nie przedstawiać Prezydentowi RP

z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na wolnym stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B.. Określone zostały elementy, które Rada wzięła pod uwagę przy podejmowaniu decyzji, a także wskazano powody nieprzedstawienia na tym etapie postępowania nominacyjnego żadnego z kandydatów z wnioskiem o powołanie do pełnia urzędu. Zostały zatem wskazane przyczyny, które spowodowały uznanie przez Krajową Radę Sądownictwa, że obaj kandydaci nie spełniają w najwyższym stopniu ustawowych kryteriów powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego.

Pozbawione podstawy prawnej są zarzuty braku rzetelnej oceny przez KRS kwalifikacji zawodowych i przydatności skarżącego na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego. Elementy te, tak jak wszystkie inne, były brane pod uwagę w procedurze nominacyjnej i podejmowaniu decyzji, co wynika wyraźnie z uzasadnienia uchwały. Równie bezzasadne pozostają zarzuty naruszenia godności skarżącego (art. 30 Konstytucji). Rada przedstawia Prezydentowi RP kandydatów do powołania na urząd sędziego jako jeden z najważniejszych urzędów w Państwie. Osoby, które mają objąć ten urząd, powinny cechować się nie tylko najwyższymi kwalifikacjami merytorycznymi, ale także takimi cechami osobowościowymi, które stanowią gwarancję bezstronnego wymierzania sprawiedliwości. Integralność wewnętrzna kandydatów musi być brana pod uwagę ze względu na istotę służby sędziowskiej.

Przedstawiony sposób rozpatrzenia i oceny przez Radę kandydatów do pełnienia urzędu sędziowskiego, w ponownie rozpoczętym postępowaniu konkursowym, wskazuje na stosowanie wobec nich takich samych wymagań, kryteriów kwalifikacyjnych i procedur postępowania, jak na wcześniejszych etapach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Inicjując rozważania w przedmiotowej sprawie warto przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714, dalej ustawa o KRS), uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z prawem, o ile odrębne

przepisy nie stanowią inaczej. Wynikające z tego przepisu prawo zaskarżenia uchwał Rady dotyczy zatem uchwał podejmowanych w sprawach należących do jej kompetencji, w tym w wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o KRS sprawach o rozpatrzenie i ocenę kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych. W myśl art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach z odwołań od uchwał Rady stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, poza przepisem art. 87¹ k.p.c., ustanawiającym przymus adwokacko – radcowski w występowaniu przed tymże Sądem. Odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej implikuje sposób wyznaczenia granic rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy zainicjowanej odwołaniem uczestnika postępowania. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod rozwagę tylko nieważność postępowania.

Niniejsze postępowanie odwoławcze dotyczy procedury konkursowej na wolne stanowisko sędziego w Sądzie Rejonowym w B., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2011 r. Nr 114, poz. 1154, w której pierwotnie wzięło udział trzydziestu pięciu kandydatów. W wyniku uchylecia przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 r. poprzedniej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 11 stycznia 2013 r., z tego grona uczestników postępowania na obecnym etapie procedury konkursowej pozostało dwóch kandydatów – asystent sędziego J. M. K. i adwokat A. J. P., z których żaden nie został przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie. Odnośnie zatem do granic zaskarżenia trzeba stwierdzić, że odwołanie J. M. K. dotyczy tylko tej części uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 8 października 2013 r., która zawiera postanowienie o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury odwołującego się z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na wolnym stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym w B.. Są to jednocześnie granice rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy.

Jest oczywiste, że po uchyleniu przez Sąd Najwyższy wcześniejszej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w kwestii obsady wolnego stanowiska sędziego w Sądzie Rejonowym w B., ponownie rozpoznając sprawę Rada mogła po raz wtórny podjąć uchwałę negatywną dla kandydata, ale mogła też podjąć uchwałę dla niego pozytywną. Swoboda Rady w zakresie rozstrzygnięcia była jednak ograniczona przez związanie jej wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (art. 398²⁰ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS). Należy przy tym podzielić pogląd wyrażony w powołanym przez skarżącego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2012 r., III KRS 6/12 (LEX nr 1227970), że zasady równego dostępu do służby publicznej (art. 60 Konstytucji RP) oraz równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) sprzeciwiają się zaostreniu wymagań wobec kandydata, którego sprawa jest rozpoznawana ponownie. W niniejszym przypadku Sąd Najwyższy uchylając uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 stycznia 2013 r. o przedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury adwokata A. J. P. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w B. i nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury m. in. asystenta sędziego J. M. K., stwierdził, że wobec braku rzeczowego wyjaśnienia w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, w odniesieniu do odwołującego się, kwestii jego kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, rekomendacji, a także dodatkowych wymiernych kryteriów, jak wyniki ukończenia studiów i egzaminu sędziowskiego oraz poparcie organów samorządu sędziowskiego, zachodzi potrzeba ponownego rozpoznania sprawy celem dokonania wyboru kandydata na wolne stanowisko sędziego z zastosowaniem kryteriów wymienionych w art. 35 ustawy o KRS.

Trzeba bowiem pamiętać, że w świetle art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu. Merytoryczna ingerencja Sądu Najwyższego w rozstrzygnięcia Krajowej Rady Sądownictwa w tej materii byłaby

niedopuszczalna, wkraczałaby bowiem w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z samych norm konstytucyjnych. Ustanowienie trybu odwoławczego od uchwał Rady sprawia jednak, że przedmiot postępowania w kwestii oceny kandydata i przedstawienia wniosku o jego powołanie na stanowisko sędziego ma charakter sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji i jako taka powinna ona podlegać kontroli sądowej w zakresie właściwym tego rodzaju sprawom, tj. pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych oraz poszanowania praw obywateli, w tym wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP zasady równego dostępu do służby publicznej, zasady równego traktowania oraz zasady demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. W praktyce kontrola ta obejmuje w szczególności badanie, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu konkursowym jednolitych kryteriów oceny kandydatów oraz procedur postępowania związanych z ową oceną.

Słuszny jest zarzut skarżącego dotyczący naruszenia przez Radę w trakcie ponownego rozpoznawania sprawy art. 33 ust. 1 ustawy o KRS. Powołany przepis zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Naruszenie tego przepisu może zatem polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. Sposób rozważenia przez Radę sprawy powinien zaś znaleźć odzwierciedlenie w treści uzasadnienia podjętej uchwały, które ma umożliwić uczestnikom postępowania zapoznanie się z motywami, które legły u podstaw podjętej uchwały, a Sądowi Najwyższemu - jej instancyjną kontrolę.

W niniejszym przypadku lektura uzasadnienia zaskarżonej uchwały nasuwa wątpliwości co do sposobu procedowania przez Radę nad wyłonieniem zwycięzcy konkursu na wolne stanowisko sędziowskie, a zwłaszcza rozważenia przez ten organ wszystkich okoliczności sprawy i zastosowania - zgodnie z poglądem prawnym wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013 r. – właściwych kryteriów oceny kandydatów, zwłaszcza tych, o jakich mowa w art. 35

ust. 1 i 2 ustawy o KRS, a więc kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydatów, opinii wizytatorów i przełożonych, rekomendacji oraz wyników głosowań organów samorządu sędziowskiego. Warto zauważyć, że ów katalog (adresowany w pierwszej kolejności do zespołu Rady przy sporządzaniu listy rekomendowanych kandydatów) nie ma wyczerpującego charakteru i - poza wyeksponowaniem kwalifikacji kandydatów - nie hierarchizuje przymiotów, jakimi powinna odznaczać się osoba ubiegająca się o to stanowisko. Tym niemniej te kryteria, które zostały wymienione w przepisie, mają ustawowy charakter i muszą być brane pod uwagę w procedurze konkursowej.

W przedmiotowej sprawie Krajowa Rada Sądownictwa analizując kandydaturę J. M. K. na wolne stanowisko sędziowskie wskazała na fakt ukończenia przez odwołującego się studiów prawniczych z wynikiem bardzo dobrym oraz dobrą ocenę uzyskaną przez niego z egzaminu sędziowskiego, a nadto opisała przebieg dotychczasowej pracy zawodowej skarżącego, by ostatecznie - powołując się na opinię sędziego wizytatora – stwierdzić, że chociaż odwołujący się posiada wymagane do sprawowania urzędu sędziego doświadczenie zawodowe, to jednak jego praca i kwalifikacje zostały ocenione przez sędziego wizytatora „zaledwie jako dobre”. Konkluzja ta nie znajduje jednak potwierdzenia w ujawnionych w toku postępowania konkursowego okolicznościach. W rzeczywistości bowiem sędzia wizytator SSO T. W. wydał skarżącemu dwie bardzo dobre oceny kwalifikacyjne z lutego i października 2011 r. Rację ma zatem odwołujący się zarzucając sprzeczność dokonanych przez Krajową Radę Sądownictwa ustaleń z treścią materiału sprawy. Sprzeczność ta jest zaś o tyle istotna, że jak przyznano w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, celem Rady w trakcie ponownego rozpoznawania niniejszej sprawy było wyłonienie do pełnienia urzędu na wakującym stanowisku sędziego - spośród dobrych i bardzo dobrych kandydatów - osoby wyróżniającej się na tle innych uczestników postępowania. Trzeba przy tym pamiętać, iż po uchyleniu przez Sąd Najwyższy poprzedniej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, procedura konkursowa została zawężona do dwóch kandydatów. W konsekwencji tego, pozostawało porównać predyspozycje tych osób do wykonywania zawodu sędziowskiego. Odmowa przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej osoby skarżącego

w wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego nie znajduje zatem dostatecznego uzasadnienia w powołanych wyżej okolicznościach.

Przyczyną odmowy przedstawienia kandydatury odwołującego się Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego był także brak jednoznacznie wysokiego poparcia organów samorządu sędziowskiego. Faktem jest, że w poprzednim postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa to kryterium w ogóle nie było brane pod uwagę, co słusznie wytknął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 czerwca 2013 r. Obecnie Rada stawia kandydatom w tym zakresie wymaganie uzyskania poparcia „jednoznacznie wysokiego”, nie wyjaśniając, co rozumie pod tym pojęciem i czy którykolwiek z trzydziestu pięciu uczestników postępowania opiniowanych przez kolegium i zgromadzenie ogólne sędziów cieszył się takim właśnie poparciem. Dla obiektywnej oceny kandydatów z punktu widzenia tej przesłanki istotne jest zaś to, jak kształtowały się wyniki głosowania przed wymienionymi organami w odniesieniu do poszczególnych uczestników postępowania i jak na tym tle wypada kandydatura odwołującego się.

Trzeba wreszcie podzielić zarzuty skarżącego w kwestii słuszności zanegowania przez Radę jego dojrzałości do wykonywania zawodu sędziego. Negatywną przesłanką wnioskowania o istnieniu owej dojrzałości nie może być wszakże fakt skorzystania przez kandydata z przysługującego mu środka odwoławczego od niekorzystnej dla niego uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, zwłaszcza gdy wniesione odwołanie okazało się uzasadnione i implikowało uchylenie zaskarżonej uchwały, zapobiegając uprawomocnieniu się nieprawidłowej – także zdaniem samej Rady – wcześniejszej decyzji w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP kandydata do powołania na wolne stanowisko sędziowskie. Oparta na tego rodzaju sprzecznej z prawem (bo ograniczającej uczestnika postępowania konkursowego w możliwości korzystania z przewidzianych przepisami środków zaskarżenia) przesłance ocena kandydatury odwołującego się doprowadziła zaś nie tylko do podjęcia przez Radę kolejnej, negatywnej dla skarżącego decyzji w obecnej procedurze nominacyjnej, ale w ogóle do zakwestionowania predyspozycji kandydata do wykonywania zawodu sędziego, a

tym samym do pomniejszenia jego szans na zwycięstwo w ewentualnych kolejnych konkursach na to stanowisko.

Podzielając zarzuty odwołania, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS orzekł jak w sentencji wyroku.

aw